

Cestou zpět

Stáli jsme nahoře, na okraji borového lesa u mezního kamene, a hleděli dolů podél svahů. Před námi, pod patou vrchu, ležela oblá kotlina, zčásti vyplněná jezerem, jehož břehy lemovalo rákosí. Na levé straně ji ohraničoval Strážce a napravo Hamižník. Zarostlé kopce na druhé straně, za jezerem, už jména neměly.

Dlouho jsme stáli na hřebeni a dlouho se nám nechtělo dolů.

Vydat se po zvířecích pěšinách mezi trnitými keři k jezeru znamenalo vydat se do Ztracena. I když jsme se ujišťovali, že je to jen jméno, visel ve vzduchu neuchopitelný mravenčivý strach.

Ztraceno. Jediné jméno, které všechno, co bylo dál, mělo.

Je včerejší večer. Venku je zataženo, i když občas prosvítne nějaká hvězda a ráno už bude jasný letní den. Sedíme v malé hospůdce v poslední vesnici na Kraji.

„Co já pamatuju, nikdo tam nikdy nešel. Teda, kdysi asi jo, ale...“

Postarší, hrubě oholený sedlák. Pivním táckem klepe do stolu. Neuvědomuje si to.

„...v dávných časech...“

To jsme byli my.

„Asi tak. Ale odsad' nikdo. Co bysme tam dělali, žejo.“

Tácek mu upadl někam pod stůl.

První kroky dolů k jezerní hladině. Probíráme si všechno, co víme o našem úkolu, snažíme si vzpomenout, ale myšlenky se ztrácí jakmile narazí na okolní zemi.

Někde tam daleko roste hora. V hoře je jeskyně a v jeskyni pramen. Tam jdeme. Jen něco málo nám ještě říká, že pod horou bylo kdysi výstavné město, a pak je ticho.

Rákosí u jezera se vlní větrem a voda je zelená. Obcházíme jej opatrně, abychom nezapadli do bahna, které se pod ním skrývá. Ale po čase přesto něco povolí pod naší nohou a jen tak tak uskočíme.

Díra je úzká a vede do ní zrezivělý žebřík. Ukrývala se mezi dvěma trsy žluté trávy. Na jejím dně, v chodbě, která vede pod jezero, leží hromádka s bílými kostmi. Ještě takových zbytků najdeme během naší cesty hodně.

Jezero už je někde za námi, za úzkou a travou rozbitou asfaltovou cestou, po které jdeme. Pořád nahoru do bezejmenných vrchů, lesem, porůstajícím rozmanité pahorky, ze kterých někde ještě vystupují kusy zdiva.

Na jednom místě cesta chybí a místo ní se udělalo malé kruhové jezírko. Jdeme po jeho kraji, kolem omšelé přílby z nějakého trvanlivého plastu.

Ne, nezkoumáme, co bylo v přílbě.

Katedrála. Staré slovo, označující starý chrám za bývalých časů. Mnoho věcí se změnilo.

Tohle ale nebude dům víry. Ze všech stran katedrály, rozpadlé, ale velmi vysoké a rozložitě budovy, se táhnou úzké kopečky, dávající tušit, že tudy od ní nebo k ní proudily širokými trubicemi látky, které tam uvnitř při nějakém mystickém procesu přeměňovali na jiné. Ale to bylo dávno. Zatím se trubice rozpadly a zarostly.

Kousek za katedrálou začínají skalní stěny.

Bude se už stmívat, ale my jsme se po dlouhém pochodu ubytovali v jedné ze slepých štol, které ze skal často vycházejí. Máme výhled na protější stěnu, která kdysi uťala bývalou horu v polovině.

Když hledáme po okolí trochu dříví na náš malý oheň na kamenitém plácku kousek od nocoviště, najdeme v malé jeskyňce nad námi jednoduché dřevěné lože vystlané klestím, špalek s trochu vosku po straně a ohniště. To znamená, že tu nedávno někdo bydlel, někdo, kdo byl podstatně mladší, než ti, kteří tu žili za dávných časů.

Možná musel z nějakého důvodu, který znal jenom on, utéct do téhle pusté krajiny, možná sem šel dobrovolně. Každopádně to musela být silná osobnost, protože jen málokoho vůbec *napadne*, že by sem mohl jít.

Pokoj jeho duši.

Noc je jasná, hvězdy září stejně zázračně, jako by zářily kdekoli jinde. Alespoň k nim tenkrát nedosáhli.

Hora se tyčí nad velkým městem, přesně tak, jak jsme čekali. Nebo jak jsme vzpomínali. Bloudíme v provzdušněné doubravě, která pokrývá bývalé domy, hledáme jeskyni s pramenem.

Našli jsme vyschlé koryto a tak jdeme proti němu. Ale je to falešná stopa.

Jeden z nás se roztančil celým našim tělem. Říká, že se mu zachtělo ven, že mu přijde, jako by patřil do tohoto města.

Když se uklidní, vede nás. Nezná to tu, ale dovedl nás k jeskyni.

Je tam tma, ale my jdeme po kamenech jistě a klidně. Nevidíme nic, neslyšíme než sebe.

Šlápli jsme do vody. Pramen. Je hlubší a hlubší, odtud pocházejí všechny zdejší prameny, tohle je srdce Ztracena.

Plaveme na zádech po hladině a opouštíme tohle naše tělo, dítě těch našich dětí, které kdysi tento kraj opustily, abychom přešli do našeho starého a pravého těla.

Jsem Zelené jezero.

Jsem Svatoňovice nad Jezerem.

Jsem Malý Hamižník.

Jsem Michlova hora.

Jsem Herty pod Dědkem. Tančím.

Jsem Dědek, strážce srdce.

Jsem Psí hora, i když je mne méně.

Jsem Písková Lhota, i když mi dávali hrdá kovová jména.

Jsem Svatoňovický potok.

Jsem Pořešník.

Jsem křižovatka U tří kamenů.

Jsem ...

Dlouho nám to trvá, až nakonec vychází z jeskyně překvapený člověk a vybavuje si jména. Jeho příbuzní nás vypudili a zahynuli.

Mnoho věcí se změnilo.

Odedš už budou moci přicházet. Vystaví znovu vesnice, budou šlechtit zplanělé ovocné stromy, obdělávat pole, bavit se ve městě. Pohřbí kosti a přivedou na svět nové děti. A hlavně budou znát naše jména a naše příběhy.

Protože bez nich žít nemohou.